

Til lovforslag nr. L 217. Tillægsbetænkning afgivet af Landbrugs- og Fiskeriudvalget den 24. maj 1989

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme m.m.

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde.

Udvalget har desuden stillet spørgsmål til landbrugsministeren og til miljøministeren, som disse har besvaret dels skriftligt, dels i samråd. Et af udvalgets spørgsmål til landbrugsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag til denne betænkning.

Udvalget har modtaget en skriftlig henvendelse fra Danske Husmandsforeninger.

Der er af landbrugsministeren og af et flertal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres, Fremskridtspartiets, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af landbrugsministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil ved lovforslagets 3. behandling redegøre for sin stilling til flertallets ændringsforslag.

Mindretallet mener, at Amtsrådsforeningen, De danske Landboforeninger og Danske Husmandsforeninger skal inddrages i udarbejdelsen af forretningsordenen for jordbrugskommissionerne.

Et *andet mindretal* (Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, men er

dog medforslagsstillere til ændringsforslag nr. 1, ligesom mindretallet kan tiltræde ændringsforslag nr. 2 og 3.

Et flertal inden for mindretallet (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) mener, at landbrugslovforslaget har været stærkt kritiseret af Danmarks Landboungdom, Danske Husmandsforeninger, og også De danske Landboforeninger har ønsket nogle ændringer i lovforslaget. Af organisationerne er det kun Tolvmandsforeningerne, der ikke har haft kritiske bemærkninger.

Lovforslaget åbner for udstykning af skov som frijord i meget stort omfang og muliggør derved fjerneje af mindre skove til jagt og anden rekreativ udnyttelse. Dette sker på trods af, at der siden Danmarks indtræden i EF har været bred enighed om at søge fjerneje undgået.

Lovforslaget vil varigt skade strukturen og arronderingen i landbruget på grund af uhenigtsmæssige sammenlægninger og lange driftsafstande. Den øgede landbrugstrafik på vejene vil uvægerligt føre til flere trafikulykker.

Lovforslaget gør en yderligere indsats for jordfordeling meget påkrævet, men alligevel foreslår regeringen i sin afbureaukratiseringsplan jordfordelingsarbejdet nedlagt.

Loven vil gøre det vanskeligere for unge landmænd at etablere sig. Det vil blive dyrere og vanskeligere at supplere de landbrugsejendomme, hvor ejeren skal leve af landbrug.

Der åbnes for udleje og forpagtning, uden at konsekvenserne er ordentlig belyst. Ordningen med etablering af den nye aktieselskabsform burde ligeledes have været nøjere beskrevet. Regeringen bør, når der er indhentet erfaringer, give Folketinget en redegørelse for både udleje, forpagtning og aktieselskabsformen.

Den administrative opbygning af de nye jordbrugskommissioner med vetoret uden ankemulighed vil give ulighed i behandlingen af de enkelte borgere.

Lovforslaget vil betyde, at bopælskravet for mange tusinde ejendomme bortfalder. Landdistrikterne vil derfor blive mere affolket.

KVR-regeringen har sammen med Fremskridtspartiet og Centrum-Demokraterne gennemtrumfet, at loven gennemføres uden reelle forhandlinger med det store mindretal bestående af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti. End ikke skovdelen har man ønsket at forhandle i sammenhæng med lovforslaget om braklægning m.v. (Forslag til lov om ændring af lov om støtte til forbedring af strukturen og effektiviteten i jordbruget) (L 70).

Et mindretal inden for mindretallet (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) vil stemme imod lovforslaget og gøre dette, fordi mindretallet er uenig i hovedsigtet med denne lovgivning. SF er enig i, at den nugældende landbrugslov trænger til at ændres, og havde også meget gerne været med til at ændre den. Landbrugsloven er en meget vigtig del af dansk landbrugs fremtid, og denne fremtid vil SF gerne være med til at forme.

Hovedsigtet med lovforslaget er helt klart en liberalisering for liberaliseringens egen skyld uden hensyntagen til, at dansk landbrug, hvad angår afsætning af varer, lever under meget regulerede forhold som følge af EF's landbrugsordninger. Disse ting er modstridende, og derfor burde landbrugsloven tage højde for den situation og ingen anden.

Rygraden i dansk landbrug er de mindre og mellemstore landbrug, specielt hvad angår den animalske produktion, og derfor bør en lovgivning være med til at styrke denne gruppe og ik-

ke, som forligspartiernes forslag har det, have et hovedsigte om at gøre større landbrug endnu større.

At lovforslaget vil bevirke, at priserne på landbrug stiger, er alle enige om. Derfor har ikke mindst Venstre slået til lyd for, at man så måtte forbedre YL-lånene af hensyn til de nyetablerede unge landmænd. Liberal lovgivning kan åbenbart kun virke med et sikkert sugerør i statskassen.

Ændringerne i de forskellige bestemmelser om arealgrænser, vejafstande, etableringskrav, køb af ejendom nummer to og samdrift giver mulighed for nogle bestemmelser, som hvad angår arrondering vil give nogle yderst uheldige resultater. Det vil også betyde kraftigere færdsel på vejene med landbrugsmaskiner til skade for færdselssikkerheden og i mange tilfælde et helt unødvendigt ressourceforbrug.

Fjernelse af nedlægningsgrænserne og dermed muligheden for mange totaludstyknings af landbrug vil ikke være til gavn for bevarelsen af lokalsamfundet og vil derved yderligere isolere landbofamilier i deres hverdag.

Erfaringerne viser, at jo større et landbrug bliver i areal, jo mindre bliver den animalske produktion. Fortsætter dette billede, påtager forligspartierne sig et alvorligt ansvar for den beskæftigelsesmæssige og økonomiske situation på landbrugsområdet.

SF må konstatere, at landbrugsministeren heller ikke, hvad angår dette lovforslag, har været til hverken at hugge eller stikke i. Det giver nogle konsekvenser for forslag til lov om ændring af lov om støtte til forbedring af strukturen og effektiviteten i jordbruget (L 70) og forslag til lov om fradrag i ejendomsskatter m.v. i forbindelse med etablering af grønne marker (L 240), og det tager SF til efterretning. Valget mellem EF-Domstolen og Fremskridtspartiet er truffet.

Et tredje mindretal (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) vil ved lovforslagets 3. behandling nærmere redegøre for sin stilling.

Ændringsforslag

Bemærkninger

Til § 1

Til nr. 1

Af et *flertal* (S, SF og KRF):

1) I den under *nr. 18* foreslåede affattelse af § 11, *stk. 1, nr. 5*, den under *nr. 24* foreslåede affattelse af § 13, *stk. 2, nr. 3, litra b*, og de under *nr. 26* foreslåede affattelser af § 16, *stk. 1, nr. 3*, og *stk. 3*, indsættes efter ordet »ægtefælle«: »eller samlever.«

Landbrugsloven bør ikke diskriminere ægteskabet ved at give ugifte samlevende par større rettigheder end ægtepar.

Ved en samlever forstås en person over 18 år, som har bopæl og daglig økonomi fælles med ejeren.

Til § 5

Til nr. 2 og 3

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Ændringsforslagene stilles for at sikre, at de nødvendige gennemførelses- og overgangsbestemmelser for lovens administration, herunder også erklæringsskemaer og vejledninger vedrørende personers og selskabers erhvervelse af landbrugsejendomme, kan være udarbejdet inden lovens ikrafttræden.

2) I *stk. 1* affattes *1. pkt.* således:

»Loven træder i kraft den 1. september 1989, jf. dog *stk. 2* og *3*.«

Det bemærkes, at de i lovforslaget indeholdte lempelser i videst muligt omfang vil indgå ved behandlingen af dispensationssager i tiden, indtil de nye bestemmelser træder i kraft.

3) I *stk. 3* indsættes efter sidste punktum:

»Nærværende stykke træder i kraft ved lovens bekendtgørelse i Lovtidende.«

Collet (KF) fmd. Grove (KF) Rønholt (KF) Svend Heiselberg (V) Sønderby (V)

Dohrmann (FP) Larsen-Ledet (RV) Duetoft (CD) Glønborg (KRF)

Svend Andersen (S) nfmd. Erling Christensen (S) Arne Jensen (S) Henning Nielsen (S)

Bjørn Westh (S) Gade (SF) Inger Harms (SF) Bjørn Poulsen (SF)

Et af udvalgets spørgsmål til landbrugsministeren og dennes besvarelse heraf*Spørgsmål nr. 69:*

På baggrund af, at der i landbrugsministerens skriftlige fremsættelse af lovforslaget står, at: »Det skal overvejes eventuelt i forbindelse med lov om husdyrsygdomme, om der af hensyn til sygdomsbekæmpelse i husdyrbesætninger er behov for begrænsninger i adgangen til at etablere meget store husdyrbesætninger.«, ønskes det oplyst, om ministeren vil nedsætte et udvalg, og hvilke overvejelser ministeren gør sig om udvalgets kommissorium og dets sammensætning.

Svar:

Jeg kan oplyse, at en arbejdsgruppe er under nedsættelse i forbindelse med husdyrsygdomsloven. Denne arbejdsgruppe skal overveje, om der af zoosanitære grunde vil være behov for

begrænsninger i adgangen til at etablere meget store husdyrbesætninger. Herudover skal arbejdsgruppen foreslå kriterier for en maksimering af erstatninger ved bekæmpelse af alvorlige husdyrsygdomme, samt i hvilket omfang en statslig erstatningsordning vil kunne suppleres med en erhvervsfinansieret kollektiv forsikringsordning.

Arbejdsgruppen forudses at skulle bestå af repræsentanter for de samme organisationer m.v., som deltog i den arbejdsgruppe, som arbejdede med revisionen af husdyrsygdomslovgivningen: Landbrugsraadet, De danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger, Organisationen Danske Slagterier, Kødbranchens Fællesråd, Danske Mejeriers Fællesorganisation, Den danske Dyrlægeforening og Veterinærdirektoratet.

Laurits Tørnæs

/ Tage Siboni